

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se, blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Iz državnega zbora.

Na Dunaju 3. novembra.

V ponedeljek, 4. t. m., bo poslanska zbornica formalno zaključila prvo branje državnega proračuna. Razprava sama je pa že prekoračila vrhunec, kar še pride, bržčas ne bo imelo večjega pomena, zakaj to, kar pokaže proračunska razprava pri prvem branju, to se je že pokazalo in pojasnilo. Že dosedanja razprava je razbi-strila razmerje mej vlado in mej stran-kami, in sicer na način, ki kolikor toliko opravičuje domnevanja in po vseh listih krožeča nagibanja o novi parlamentarni krizi in o krizi v ministrstvu samem.

Iz proračunske razprave je jasno spoznati, da obstoji mej vlado in mej Čehi ostro nasprotje in da Čehi kar nič ne mislijo na to, da bi ministrstvu olajševali njegovo nalogo in mu omogočali spraviti pod streho proračun, nagodbo in trgovinske pogodbe. Koerberjev »kalendarij« so Čehi že onemogočili. Ministrski predsednik je bil prevzel nalogo, dognati proračun parlamentarnim potom še pred Božičem, a že danes je gotovo, da te naloge ne bo mogel izpolniti. Čehi sicer ne delajo obstrukcije in je tudi ne mislijo delati, ali že navadna opozicija zadostuje, da se preprečijo vladni načrti in po izvajanjih dra. Kramafa ni čisto nič dvomiti, da bodo Čehi delali vladi opozicijo z vso energijo, katera označuje njihovo politično delovanje in nehanje.

Ministrski predsednik je sicer v svojih zadnjih izjavah s posebnim povdarkom naglašal, da stoji nad strankami, da ne dela ne nemške ne slovanske politike, ali to so samo besede, ki nimajo jedra. V resnici je vsa politika Koerberjevega ministristva prikrojena po predpisih nemških strank. Vlada uveljavlja povsod in pri vsaki priliki zahtevanja nemških strank in je vso državno administracijo ustrojila po načelih teh strank. Od Slovanov pa zahteva, naj svoja narodnostna prizadevanja odstavijo z dnevnega reda.

V ožigled tej tendenci sedanje vlade, ki se pri nas na jugu posebno ostro kaže

na Štajerskem in na Primorskem, se pač ni čuditi, da Čehi nikakor niso voljni, iti sedanji vladi le količkaj na roke in jej olajševati njeno stališče.

Nemci obsipavajo vsled tega češko državnozborsko delegacijo z vsakovrstnimi očitaji, dasi je istina, da so toli očrjeni Čehi še veliko zmernejši kakor Nemci, ki so glavna opera sedanje vlade.

Le pogledjmo, kako je govoril novi načelnik takoiimenovane nemške ljudske stranke dr. pl. Derschatta. Mož se je postavil na najmalenkostnejše stališče glede narodnostnih nasprotij, na stališče, ki more obveljati samo s kruto silo, ki pa nikdar ne more postati podlaga za kak kompromis. Derschatta je brez ovinkov napovedal najbrezobirnejši boj celo zoper takoiimenovane slovanske razrede na celjski gimnaziji, zoper tisto bagatelo, radi katere bi se tak narod, kakor so Nemci v kakem parlamentu niti oglašati ne smel, toliko manj, ker je večletni ostanek teh razredov pokazal, da niso nemštvu na Štajerskem in v Celji čisto nič za škodo.

Ta nastop dr. Derschatte je pokazal, da se njegova stranka absolutno ne more povzpeti na kako višje državniško stališče, in da vzlic vsem bridkim izkušnjam še danes ni prišla do spoznanja, da s tem napeljuje vodo na mlin klerikalizma. Namesto, da bi Nemci iskali sporazumljenja s svobodomiselnimi elementi raznih narodov v državi, mesto da bi z modro popustnostnostjo zlasti v stvareh, ki nimajo za nemštvo prav nobenega dejanskega pomena, skušali preustrojiti vso državo v smislu naprednih idej, se zaletavajo v stvari in zadeve, ki njim še toliko ne škodijo, da bi bilo vredno o tem govoriti ter tako pode napredne elemente v tabor klerikalizma, kar je na korist samo reakciji.

V ožigled takemu stališču nemških strank se pač ni čuditi, da ni doseči porazumljenja, da so nasprotja v parlamentu danes še ravno tako ostrá in globoka kakor so bila tedaj, ko so padle jezikovne naredbe.

Iz tega parlamentarnega labirinta

vodi jedaa sama pot, na katero bo moralo kreniti ministristvo, če hoče parlamentarno vladati, in na katero bo moralo potegniti tudi za njo stoječe nemške stranke. To je pot pogajanj in porazumljenja. Samo tem potom se dajo razmere sanirati, samo tem potom se more doseči vsaj tisti mir, ki omogoča redno delovanje parlamenta, drugače na noben način.

V Ljubljani, 4. novembra.

Kriza.

Češki listi pišejo zopet o parlamentarni in ministriški krizi »Národní Listy« pišejo, da je krizo zakrivil Koerber sam s svojimi govori. Koerber se je menda že odpovedal nadi, da dožene proračun pred koncem t. l. Če tožijo danes Koerberjevi listi, da so Čehi porušili parlamentarni kalendarij, potem se mora vprašati, kdo je določil ta kalendarij? Menda samo Koerber v družbi Stürgkha, Jaworskega in Kathreina, a kalendarij brez podpisa Čehov ne velja. Grožnja, da Praga 800.000 goldinarjev ne dobi in da se tudi druge točke, ki bi bile Čehom koristne, ne sprejmo v proračun, ta grožnja je smešna. Zato Čehi ne postanejo bankerotni, a tudi Avstrija ne, če tudi se proračun dožene šele spomladi. Tudi grožnja, da se ne skličejo dež. zbori, je smešna. Vsega je kriv Koerber s svojimi Čehom sovražnimi ministri, ki so jezikovne razmere še bolj poslabšali kakor Clary. »Národní Listy« zahtevajo, naj Koerber poseže v delovanje svojih ministrov ter naj jih, če treba, odstrani. Sicer pa naj si posledice pripiše sam! »Lidové Noviny« pišejo tudi, da je razburjenost Čehov velika, in da so Čehom nasprotni ne le Nemci, nego tudi Poljaki. Poljaki pozabljajo, da je Galicija pasivna dežela, ki požre vsako leto več milijonov iz žepa Čehov ter da se njihove šole plačujejo s češkim denarjem. List dokazuje statistično, da je v proračunu za Nemce neprimerno več izdatkov kot za Čeha. Zato se Koerber ne sme čuditi, ako kliče češki narod burno: Proč s Koerberjevim kabinetom!

Ustrahovani sultan.

Francoska vlada se je naveličala turških zavlačevanj glede povrnitve posojil franc. milijonarja Loranda, glede nabrežnega in izkrcovalnega vprašanja in glede pism in pošiljatev, katere so v Turčiji odpirali, zadrževali ali celo konfiscirali. Pogajanja so trajala že več mesecev, a Turčija je vedno odpravila končno rešitev zadev. Končno pa se je nit potrpljenja tudi Franciji utrjala in poslala je Caillarda s celo divizijo v turško vodovje. Tega pa se je turška vlada tako ustrašila, da je navidez takoj ugodila vsem francoskim zahtevam. Sultan sam je brzojavil francoski vladi, naj se afera — Lorando uredi ter je podpisal irado, s katero priznava dolg Lorandu v onem znesku, kakor ga je določila francoska vlada. Ali francoske ladije, ki so na poti, se ne vrneje, nego pojdejo dalje do svojega cilja, kajti turškim obljubam ni zupati. Turčija obljubi vse, a ne izpolni ničesar, če se je ne ustrahuje.

Voja v Južni Afriki.

Buri so zopet na vrhu! Postali so iznova ofenzivni. Lotili so se zlasti kolone generala Methuena ter so del kolone do cela razbili. Iz Johannesburga poročajo, da je bil Donopov oddelek (Methuenove kolone) ob reki Marico 24. oktobra popolnoma poražen in da so padli 4 častniki in 37 mož; 7 častnikov in 72 mož je bilo ranjenih, 2 častnika in 34 mož je bilo ujetih. Buri so vzeli Angležem 1 top, 3 municijske vozove in 12 vozov. Iz Pretorije pa poročajo 28. oktobra, da je tudi sam Methuen v hudi stiski in da Buri silno pritiskajo za njim. Kolone, ki so se udeležile operacij na jugovzhodu Transvaala, so se vrnile v svoje garnizije. Opravile niso ničesar izdatnega. Samo tri kolone zasledujejo raztresene Bure v okrajih Vryheid, Utrecht in Piet Retief. Dawkinova kolona je 26. oktobra v okraju Nylstroom ujela 20 Burov, med njimi tudi Hansa Botho. Ali je ta Botho peveljnik in brat nadpoveljnika Louisa, ni povedano. Iz Londona poročajo, da je došel 31. oktobra v Aldershot ukaz, naj se on-

LISTEK.

Jerica in Marta.

Povest. Spisal Rudolf Arko.

Kaj vidiš pezdír v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne vidiš!

Ev. Mat. 7, 3.

I.

Že par dnij je padal sneg ter precej na debelo pokríl vso okolico. Ljudje so ga morali prav do gležnjev gaziti in vendar niso godrnjali, ker so bili prepričani, da je to božja volja. Toda Kobalov Tomaž je sedel dobro zavít na svojih sanéh ter gledal nekako zaničljivo one, kojim je sneg silil za čevlje. Bog mu je dal precej premoženja in tako mu ni bilo treba gaziti sitnega snega. Črez ušesa je imel potegnjeno polhovko, tako da se je videlo le par na pol odprtih sivih oči, rdeč nos in pa goste, s snegom pobeljene brke, izpod katerih so se vili zgoščeni kolarbarji sape. Kobalov Tomaž je bil mož pri štiridesetih letih, precej čedne postave, posestnik na Kobalovini, poleg tega pa samec. Šest let je minilo, odkar mu je umrl oče ter mu je zapustil posestvo. Godilo se mu je prav dobro: za zajutrku mu

ni bilo treba jesti soka, ampak je lovil vsako jutro z lepo, cinasto žlico kosce belega kruha po precej veliki skledi kave, in vsako popoldne se je kadila pred njim dobra tolsta juha.

Le zdajpazdaj mu je šinila v glavo misel, da bi bilo pravzaprav dobro, če bi si kje poiskal ženico. Pa je vedno odlasál, ker je bila njegova starijava teta prav dobra gospodinja, ki je skrbela z vso unemo za svojega nečaka.

Pred župniščem je ustavil konje, da gre k župniku ter plača sv. mašo za svoje ranjke stariše. Otresel si je sneg, obrisal brke ter stopil v sobo, želel župniku Valentinu »dober dan« ter mu povedal svojo željo. Župnik je bil prav prijazen mož. Samo veselje mu je sijalo raz rdečelični obraz, in sploh vsa njegova postava je pričala, da se mož zaveda svojega življenja.

»Lepo od vas, Tomaž, da se še vedno spominjate svojih starišev. Precej časa že sami gospodarite, menda bo v postu sedem let, ko smo pokopali vašega ranjega očeta. Dober možak je bil, in škoda ga je bilo — toda leta pridejo, in človek mora položiti račun svojemu najvišjemu Gospodarju«, je govoril župnik ter si brisal nos z lepo platneno ruto. Z

nekakim ognjem je vedno govoril in vsasih je prišel v tako ekstazo, da ni mogel končati svojih besedij.

»Prav dobro se še spominjamo četa; bil je trden, koščen mož, prava kranjska korenina, blag značaj in pošten. Še zdaj ga vidim, kako je obrezoval oni dve hruški pred hišo, s kakim veseljem je pomladi ogledoval polno cvetje ter pravil o onih letih, ko je zasadil to drevje. In kadar je prišla jesen, in so zorele njegove hruške, je bil tako srečen, tako zadovoljen — kar vedno je sedel pred hišo in gledal, gledal lepe hruške, ki so rume nele... Toda materina smrt ga je upognila. Hipoma je osivel, prej tako ravni hrbet se je sključil, in neka žalost mu je legla na obraz. Pokašljavati je jel in polagoma se ga je lotila naduha... Bog mu daj večni mir!«

Tomaž je postal nekako žalosten, oči je imel povešene in glava mu je zlezla na prsa. Spomnil se je onih časov, ko sta z očetom pohajala po senožetih, po polju in gozdu. Kako mu je razlagal to ali ono, kako je hvalil zemljo, ono zemljo, ki rеди, živi človeka. Dà, in oni hruški! Dobro se še spominja, ko je bil star menda deset let, in mu je oče z veselim obrazom prinesel prve sadove svo-

jih hrušk... A prišli so žalostni časi. Jedva so pokopali mater, že je legel oče na smrtno posteljo. Užalostilo se mu je srce. V njegovi priprosti duši so se porajala čudna vprašanja. Pričel se je zavedati, da njegovo življenje, njegovo delo in trud pravzaprav nimajo pravega cilja, da ne ve, čemu dela, za koga se trudi, saj vendar nima nikogar, komur bi zapustil vso to velikansko premoženje. In zopet se je spomnil onega dogodka, ko mu je oče prinesel prve sadove svojih hrušk... Spomnil se je onih dolgih zimskih večerov, ko je sedel pri peči, si tlačil po očetu podedovano pipico ter čital »Večernice«.

Te misli so mu hipoma prišle, kakor blisk so se vlekle ti dogodki pred njegovimi duševnimi očmi ter delovali z nekako čudno močjo na njegovo dušo. Zavedal se še ni prav onih sklepov, ki so se pa že rodili v dnu njegove duše, začutil še ni prav dobro onih tihih čuvstev, onih želj po srečnem, udobnem družinskem veselju... In treba je bilo le še majhnega zunanjega učinka, in Tomaž bi se popolnoma zavedal svojega duševnega stanja, da bi popolnoma spoznal one nedostatke, katere mu tvarja njegovo življenje. (Daje prib.)

dotna konjeniška brigada pripravi, da odrine v sredi novembra v Južno Afriko. Torej celo brigado novih konjenikov dobi Kitchener! Doma kmalu ne bo nobenega vojaka več. Iz Vryburge poročajo 29. okt., da je dal Kitchener zopet dva voditelja Burov usmrtiti, 18 Burov pa je obsodil na 15letno doživetno prisilno delo. Kitchener javlja iz Pretorije, da je polkovnik Kekewich presenetil taborišče van Alberta pri Beestekralu blizu Rustenberga ter ujel 79 Burov, med njimi poveljnika Kloppeja. Poslanec John Morley je pred svojimi volilci obsodil angleško sedanjo politiko, govoril o uničenih finančah, priporočal v interesu Anglije mir ali pa, je dejal, naj pokliče kralj nove previdnejše ministre.

Dopisi.

Iz Št. Vida nad Ljubljano, 2. novembra. Naš politični boj igra že na jako nevarno struno. Jedna stranka bori se za občečloveško pravo in kliče v svojih listih po odpomoči, druga njej diametralno nasprotna pa hoče zatiranega docela ugonobiti. V mislih imam zadnjo revolver-afero v Št. Vidu. Gospoda Žirovnika namreč — za katerega se, mimogrede rečeno, malo zanimamo, ker je premalo energičen v boji, katerega mu napoveduje duhovščina, kajti on bi lahko zase in za stranko drugače deloval, drži pa na političnem polju večinoma roke križem, ter si na vprašanje, zakaj se vzdržuje političnega boja, odgovarja: »nur zappeln lassen, die Leute — sie werden sich selber auffressen — je te dni »Slovenski Narod« — vzel v zaščit pred ponočnimi streli na ljudsko šolo. Duhovniški list »Slovenec« čutil se je v svoji že dostikrat dokazani humaniteti poklicanega, Žirovniku nastaviti nož na vrat, ter ga na ta ali oni način ugonobiti. Da je vse to istina, kar piše »Slovenec«, umorjen bi bil gospod Žirovnik gotovo vsaj moralno — dobro pa je, da je ravno nasprotno čista resnica, in gospod Žirovnik se nad Lampetovim pisarjenjem samo smeje, saj ga ne tangira.

Pa, če mislite, da je tendenca »Slovenčevega« dopisa izključno le nekrščansko zasramovanje in obrekovanje »vzorpoštenjaka«, »luči učiteljstva« gospoda Žirovnika — zgornje pridevke nadeli so mu pred dobrimi par leti ravno sedanji zasramovalci, župnik, kaplan, župan, Johana itd. — potem si niste popolnoma na jasnem. Že svoj čas je rekel eden šentvidskih župnikov: »Ako hočeš od Šentvidca kaj dobiti, hvali ga« — in »Slovenec« hvali v dotičnem članku ubozega Šentvidca brez konca in kraja. Pa kakaj?

Izborno vodstvo v Št. Vidu privredlo je razmere tako daleč, da so začeli nekateri moške res že samostojno misliti, in njih premišljevanje vznemirja jih čim huje. Bolj ko mislijo, bolj se jim dozdeva, da je šentvidsko klerikalno kraljestvo — zavozeno. Niti izhoda ne morejo zazreti.

Despotizem župana jim je vedno neznošnejši in že se zbirajo hudourni oblaki, iz katerih bode švigal razljučen ogenj, da pokonča še o pravem času nevarna individua. Jasni se je pričelo. Ljudstvu se odpirajo oči, ko ne vidi ničesar, kar bi se storilo zanj, pač pa mnogo proti njemu.

Št. Vid se je svoje dni prvi imenoval, ako se je govorilo o melodioznem narodnem petju. Št. Vid je bil med prvimi, kjer se je ustanovila čitalnica, Št. Vid ima lastni rokodelski dom, Št. Vid ima mizarsko zadrugo, Št. Vid za tuje najzdravejše podnebje, krasno okolico — Št. Vid ima in je deloma imel vse lepo, kar je bilo sploh mogoče. In danes? Krasno cerkveno petje posrečilo se je sedanjemu kaplanu spraviti na najslabše zagorsko petje in Šentvidčan se pri maši z nevoljo in srdom spominja kaplana, ki jih je s svojim klerikalstvom pripravil ob najljubši zaklad, ki so ga Šentvidčani imeli.

V čitalnici se je toliko časa delovalo zoper izobrazbo in omiko, da se je to kot nekaj nepotrebnega — končno vendarle vrglo v koš. Oglašali so se še živeči starčki z odločnostjo, naj se čita, predava itd., toda dalekovidni in proračunljivi katoličanski duh znal je to zahtevo odkloniti — ker hoče, da bode ljudstvo brez izobrazbe.

Rokodelski dom se je sezidal za to, da v njem rokodelci nimajo ničesar govoriti, da se sempatije postavijo v dru-

štveno sobo mizarški izdelki, in da od časa do časa župnik in kaplan z rokodelci norce brije — o kaki socialni izobrazbi nobenega sledu, in to namenoma.

Gospod Lampe omenil je v svojem članku tudi »mleko« in »mizarško zadrugo«. Dal Bog, da bi vsaj Ljubljancje ne bojkotirali teh dveh dohodninskih virov — žalbog, pa je zadnje vsled izbornega vodstva in netrgovskega razvika ekzistenca iz sebe več ko dvomljiva. Želim, da to ni istina, toda simptomi jetike se že kažejo.

Ako se končno še ozremo na županstvo, tedaj uvidimo tudi tukaj, da se v prid občne ne stori nič — pač pa njej v škodo. Vodo, kolikor je sploh je, hoče si župan kar sam prilastiti — gotovo skrben oče svojih občanov — pesek in take stvari, kar so morali občani kupiti — daruje brez vsacega pomisleka župan zavodom. Tlako sili delati ljudj za cerkev in zavode — od nikoder pa jim ne poskrbi za službo. Govor in misel je vzel v zakup in Bog ne daj, da bi se drznil kdo njemu nasprotovati.

Take in jednaci misli je začelo rojiti nekaterim možem po glavi, in hudobna misel v njih je gotovo — takemu početju napraviti konec!

Ljudstvo hrepeni zopet po nekdanjem mirnem zadržnem življenju, hrepeni, da se v nedeljah in praznikih odpočije od trdnega dela ter se razveseljuje duševno, ljudstvo želi in potrebuje nekoliko odmora in razvedrila; naveličalo se vednega letanja po procesijah in cerkvah, ker je slišalo, da se duhovni na skrivnem norčujejo iz njegove pobožnosti. Saj je sam kaplan nekoč rekel, da je procesija le za kmeta, najbrže zato, ker ves teden nič ne dela, da se vsaj v nedeljo nekoliko sprehodi! Oj te svete nedolžnosti našega ubozega kmeta! Gonijo ga oblasti od Poncija do Pilata, tarejo ga z vsakovrstnimi davki, zaničujejo in zasramujejo ga njegovi »voditelji«, kot najzadnje stvar na svetu — in k temu pristopi še cerkev, ki od vseh zahteva še največ!

To zlo na socialnem telesu pričelo je odpirati redkim posameznikom oči, oči, ki bistro in globoko vidijo. Te oči pa so silno nevarne parazitom, ker bodo videle, da vsak je samo svoje.

In tu vidite jezuita. Da se tako naziranje v kali zatire, pohvali Šentvidčane gospod Lampe, v kolikor mu pero sploh dopušča. Zadel je na pravo struno in govoril zaslepljenemu ljudstvu od srca. Dobro ste informirali gospoda Lampeta v nedeljo, Vi gospod Belec in župnik, ki ste tvorili tiste »nekateri« in »mnogi« — Šentvidčane.

Kakor že rečeno, hvala pri nesamo-stojno mislečem največ premore, in če jih bode še parkrat tako pohvalili, podri bodo cerkev do tal in sezidali mesto nje celi milanski dom, škofovo palačo in še marsikaj — saj premoženja je dovolj. V kakih 30 letih se je vendar njih neimetje pomnožilo od 2—300.000 kron — vsekako zanimivo, da tudi neizobrazba ne ščiti pred revščino.

Takole, gospod Žirovnik, da se bode še lažje počutili, vzemite torej tudi pravo tendenco »Slovenčevega« članka v vednost in vedite, da se duhovščina redko spušča v polemiko, ako nima pri tem pred očmi svojega izkoriščevalnega sistema. Da se Vam pa v bodoče ne bode morebiti treba jeziti, ako Vas kdaj zopet tako nesramno napade »Slovenec« — svetujem Vam prav prijateljski, da se ne bratite več z duhovni in njihovimi klečeplazci, kakor ste to storili pred dobrimi par leti, in je že tedaj proroško rekel star mož: »Ej, ej, ti ljudje si bode še v laseh, jeden mora delati, drugi samo uživa — to ne spada skupaj«. Ako želite, gospod urednik, podrezamo v kratkem nekoliko v gnezdo vižmarskih renegatov — kri bodele videli teči.

S—t.

Iz Kozjega, 31. oktobra. Sklicujoč se na paragraf 19. tisk. zakona zahtevam s ozirom na dopis iz Kozjega objavljen v številki 250 Vašega lista, da sprejmete v prihodnji številki na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek:

Ni res, da sem blagajnika bralnega društva v Kozjem »milo prosil, moledoval in tako prosil, da bi še kamen moral se Jankovića usmiliti«.

res je pa, da nisem izstopu g. blagajnika Druškovića, pristaša napredne stranke, niti najmanj ugovarjal, še manj ga pa prosil,

ni res, da se me je gosp. blagajnik usmiliti »češ, saj ni več dolgo do občnega zbora«.

res je pa, da je g. blagajnik de facto iz odbora izstopil. Vrnil sem mu knjige in račune le, ker jih je poslal v neredu brez sklepnega računa, katerega mora v smislu društvenih pravil napraviti,

ni res »da denarja tudi ni treba shranjevati, ker ga nič ni«, res je pa, da g. blagajnik kljub opetovanim odborovim naročilom ni hotel denarja mej člani pobirati,

ni res, da sem »z eno krono svojo dolžnost storil«, res je pa, da sem pri glavnem zborovanju mesca marca plačal 16 kron za društvo in sedem kron mesečnih prispevkov.

Dr. Fran Janković,
okrožni zdravnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. novembra.

— **Občinski svet ljubljanski** ima v torek, 5. novembra, ob petih popoldne v mestni dvorani sejo. Na dnevnem redu so: Naznanila predsedstva in poročila o uporabi novozgrajenega premožnega skladišča na dvorišču elektrar-niške centrale; o izvolitvi zastopnika mestne občine v »Verëin zur Herstellung von Arbeiterhäusern«; o dopisu deželnega odbora v zadevi uravnave katasterskih map za Karlovsko in Trnovsko predmestje; o oddaji tiskarskih del za prihodnjo triletno dobo; o županovem dopisu v zadevi nabave pohištva za mestno jubilejsko ubožnico; o prošnji odbora meščanske godbe za brezobrestno posojilo; o dopisu dežel-nega odbora v zadevi gradnje nove domo-branske vojašnice; o prošnji podjetnice Ivane pl. Zhubrove za priplačilo k računu o dodaji lesa za temelje cesar Franc Jo-žefovega mostu; o kolavdaciji cesar Franc Jožefovega mostu; o uravnavi obrežja Ljubljane pri cesar Franc Jožefovem mostu; o ponudbi posestnika Valentina Leskovića glede odstopa sveta pred nje-govo hišo v Bohoričevih ulicah v Vod-matu; o prošnji profesorkega zbora c. kr. velike realke glede imenovanja onih ulic, ki bodo vezale Vegove in Gospodske ulice; o prošnji nekaterih prebivalcev Gra-dišča, da bi se na knez Auerspergovem stavbišču gradila nova tržnica; o delovanju »prostovoljnega gasilnega društva« ljubljanskega v tretjem četrtletju 1901; o usta-novitvi službe drugega kurjača pri vodo-vodni zajemalnici v Klečah; o nakupu hiš Pohlvičine ustanove v Krakovem; o do-ložitvi odškodnin za svet, katere bi mestna hranilnica od eventualnih stavbišč mestni občini za razširitev dotičnih ulic odstopiti morala; o ponudbi Ivana Grajžarja za na-kup njegove hiše »pri Šikcu« v Vegovih ulicah; o ponudbi Josipa Kušarja za na-kup njegove hiše v Kolodvorskih ulicah; o ponudbi Josipa Schweigerja glede na-kupa sveta, kolikor bi se ga potrebovalo od njegovega hišnega posestva za regu-lacijo Slomškovih ulic; o prošnji neke zdravniške sirote za podaljšanje miloščine; o prošnji nekega magistratnega usluž-benca za nagrado; o prošnjah dveh hišnih posestnikov za dovolitev 3% nega posojila; o prošnji neke hišne posestnice v zadevi najetja nekega posojila; o prošnji nekega radovoljca pri mestnem stavbnem uradu za nagrado.

— **V židovsko-iredentovski službi.** »Katoliškega Obzornika« članke proti rabi slovenskega jezika v cerkvi izkorišča z veseljem tržaški »Piccolo«. Ali more poštemu človeku ugajati to, kar ugaja židovsko-iredentovskemu »Piccolo«? Početje škofove stranke in škofovih listov odobravajo tržaški Lahoni in agitatorji za »Proč od Avstrije«. Taka je slovenska katoliška politika! — Tudi zunaj naše domovine se postopanje klerikalcev v tej zadevi ostro sodi in obsoja. Naj nave-demo samo jeden vzgled. Spletsko »Je-dinstvo«, glasilo hrvatske narodne stranke v Dalmaciji, piše: »Katoliški Obzornik«, organ Ljubljanskega biskupa, fino, so-fizmima i doskočicama kori Slovence, što i oni ištu staroslovenski obred. Žaloso! Tako radi, jer ljubljanski list zna, da tako vlada želi. Ma pitali bi, ako se sloven-ska klerikalna stranka, pod vodstvom Bo-naventure Jegliča, ne če boriti za sloven-ski obred, za ono, što je u njezinom refe-

ratu i gdje može narodu najviše pomoći, što vrijedi i da postoji? Ondje, gdje su zvani i pozvani slovenski svećenici, muče i kapitulišu pred Latinstvom, ali se drugdje razmeću — patriotizmom! To znači sam jedno, da je toj stranci slovenski patrio-tizam plašt, da s njime bolje učvrsti klerikalizam. Koliko i ko-liko je u tome naprednije i patriotičnije hrvatsko svećenstvo? Ovo naše — a na čast mu služi — s narodom je i za narod u crkvi i vancrkve. Ima po koja iznimka, što je naravno, ali u ogromnoj većini hr-vatsko je svećenstvo narodno. U nas bi svaki katolički list, koji bi se dignuo proti glagolici, propao u 24 ure, a u Ljubljani »Obzornik« cvjeta! — »Jedinstvo« je dobro pogodilo jedro te zadeve in pogodilo res-nico tudi s sodbo, da slovenska duhov-ščina ni narodna.

— **Stavka v slovenskem gle-dališču.** »Slovenec« je poln veselja, ker je operni zbor ponižal odbor dramatičnega društva, da je moral dve nepotrebnosti pevki zopet v zbor sprejeti. Zgodilo se je to vsled potuhe, ki so jo koristi do-bili na mestu, kjer že od nekdaj dramatično društvo ne uživa ni-kake ljubezni. Pravcati škandal pa je, da sta stavko organizovala dva mestna uslužbenca, katerim je narodno napredna stranka preskrbela stalno službo! To si hočemo zapomniti! V drugem pa vsem gospodom, bodisi da so koristi, bodisi da so teh protektorji, kratko in odločno po-vemo, da s svojim hujskanjem ne bodo drugega dosegli, nego, da se bode opera opustila, in da bode slovenska dramatika padla na nivo nekdanjega starega gleda-lišča. To se lahko v trenutku zgodi; po-tem pa bode imel »Slovenec« še večje ve-selje, nego ga ima danes nad opernimi koristi? Ljudje, ki so za dramatično društvo v dolgove silili, so izmrli, zategadelj se niti »Slovenec«, niti »koristom« ne bode treba posebno truditi, če že hočejo, da naj poneha slovensko gledališče. »Slovenec« nam nekaj grozi z zborovim »pojasnilom«. Naj se gospodje ne trudijo! V tem pogledu ne pride niti besedica v »Slovenski Na-rod«. Rečemo pa še jedenkrat, da to, kar operni zbor počenja, je naravnost sra-motno, posebno, če se pomisli, kako se odbor dramatičnega društva trudi in peha, da vzlic temu slovensko gledališče le s težavo na površju obdrži. Tako je, in nič drugače!

— **Repertoar slovenskega gle-dališča.** Jutri, v torek 5. t. m. se poje prvič v sezoni prekrasna opera Leon-covalla »Glumačiči«, v kateri imajo glavne vloge gđ. Nošmi, g. Olszew-ski, g. Noll in g. Wildner. Prej pa se bo igrala Kadelburgova gluma v 1. dejanju »V civilu«. V četrtek, 7. t. m. se bo igrala prvič izvrstna poljska ve-seloigra »Klub samcev«.

— **Slovensko gledališče.** Vče-raj je bilo gledališče dvakrat zapored dobro zasedeno. Popoldne se je igrala žaloigra »Mlinar in njegova hči«. Odlikovala sta se zopet g. režiser Do-brovolny (Črnot) in gđ. Rückova (Marica). Zvečer se je pela tretjič opera »Carmen« z najlepšim uspehom in naj-večjo preciznostjo. Orkester, zbori in pred vsem solisti, vse je bilo sinoči prav dobro. Občinstvo je izražalo svoje zadovoljstvo opetovano in odlikovalo zlasti g. Olszew-skega, gđ. Romanovo in gđ. Nošmi. Sinočnja predstava se sme prištevati k najboljšim v sezoni. Gotovo pa je, da se opera »Carmen« doslej ni izvajala nikdar tako perfektno in fino, kar je nemala za-sluga našega gosp. kapelnika Tomáša. Čast mu!

— **Občni zbor »slovenskega umetniškega društva«** se je vršil v četrtek, 31. p. m. zvečer v »Narodnem domu«. Iz poročila tajnika g. Fr. Gové-karja posnemamo, da je bilo drugo leto društvenega delovanja jako plodovito in za društvo večečastno. Društvo je priredilo dve umetniški razstavi, in sicer 15. septembra l. l. v »Mestnem domu« v Ljubljani in 15. decembra l. l. v umetniškem paviljonu v Zagrebu. Obe razstavi sta se otvorili slovesno ter so prisostvovali pri obeh otvoritvah zastopniki vlade in ura-dov ter mnogo najodličnejšega občinstva. Na predvečer otvoritve v Ljubljani je pri-redilo društvo glasbeno akademijo, ki se je obnesla moralno in gmotno. Ljubljan-

sko umetniško razstavo je posečalo na dan poprečno po 115 oseb. 7. oktobra se je pripeljalo iz Trsta 316 rodoljubov in rodoljubk na razstavo; istotako se je pripeljalo 21. oktobra veliko število štajerskih Slovencev in Slovenk. Obkraj je sprejel goste društveni odbor v zvezi z narodnimi društvi na kolodvoru ter jih v sprevedu peljal v »Narodni dom«, kjer jim je občina priredila zajutrak. Popoldne se je priredil izlet, zvečer je bila svečanostna gledališka predstava, potem pa komerski Sokolovi dvorani. V Zagrebu so zastopali društvo nekateri odborniki. Hrvatsko umetniško društvo je sprejelo Slovence prav prijateljski. Po otvoritvi razstave je bila gledališka predstava Cankarjeve drame »Jakob Ruda«, po predstavi pa je bil animiran komerski. Ti dve razstavi sta predstavili slovenske umetnike, slikarje in kiparje, prvič skupno javnosti. V Ljubljani je razstavilo svoja dela 32, v Zagrebu pa 19 umetnikov in umetnic. Slovensko in hrvatsko pa tudi češko časopisje se je ob širno bavilo z razstavljenimi deli ter poročalo o njih v obče jako laskavo. Zahvala gre zato zlasti listom: »Slovenski Narod«, »Ljubljanski Zvon«, »Edinost«, »Laibacher Ztg.«, »Agramer Tagblatt«, »Agramer Ztg.«, »Obzor«, »Narodne Novine« in »Slovanský Přehled«. Listi: »Život«, »Prosvjeta« in »Nada« pa so prinesli tudi več reprodukcij razstavljenih umetnin. S tema dvema razstavama je doseglo društvo največji kulturni, narodni in tudi gmotni uspeh. Razstava v Ljubljani je donesla društvu na vstopnini 2442 K 10 vin., za kataloge, katere je sestavil društveni tajnik, 612 kron, 40 vin., tako da je po odbitku stroškov preostalo še 1721 K 47 vin. Razstava v Zagrebu ni donesla društvu nikakih dohodkov. Odbor je v smislu društvenih pravil porabil denar deloma v podporo, oziroma v posojilo dveh svojih članov, slikarjev. Društveno delovanje se je javljalo nadalje v prirejanju društvenih zabavnih večerov, na katerih se je predavalo, deklamovalo, pelo in igralo. Zlasti so si pridobili zaslug za te večere g. ravnatelj Fr. Gerbič, g. Fr. Cinner, gđc. Ela Noemi, g. prof. Procházka, g. Orzelski, g. Lebeda, g. Deyl, gospa Danilova in g. Danilo. Društveni odbor je sodeloval tudi pri proslavi Prešernovega jubileja v deželni gledališču. Odbor je imel 10 rednih in več izrednih sej. Občni zbor je vzel tajnikovo poročilo na znanje ter mu na predlog g. ravnatelja Grbiča izrekel soglasno priznanje in zahvalo. Poročilo g. blagajnika ravnatelja Gerbiča posnamemo: Premoženje društva je znašalo koncem I. leta 85 K 18 vin., koncem leta 1721 K 47 vin. Naloženih je 1038 K 35 vin., v gotovini pa ima odbor 283 K 12 vin. Članov ima društvo 62. Arhivar g. slikar R. Jakopič je poročal o društveni knjižnici in o arhivu. Društvo ima naročene sledeče umetniške liste: »Život«, »Die Kunst«, »The Studio«, »Mir Iskusstva«, »Vlné Směry«. Na predlog g. preglednika prof. C. Misa je dal občni zbor odboru absolutorij ter na predlog g. slikarja M. Jame izrekel vsemu odboru zahvalo. Nato sta bila z vsklikom izvoljena predsednikom gosp. cesarski svetnik prof. Franke in podpredsednikom g. dr. Miljutin Zarnik. V odbor so bili izvoljeni gg.: Fr. Gerbič, R. Jakopič, Iv. Grohar, Fr. Govékar, namestnikom L. Pahor in Rud. Šega, preglednikom C. Mis in M. Strnen. Občni zbor je sprejel več predlogov, tihočih se prihodnje razstave, društvenih večerov in predavanj. Nato je predsednik občni zbor zaključil.

— **Umrl** je v Trstu bivši ljubljanski trgovec g. Sušnik. Kakor se čuje, je za siromašne vdove v Ljubljani volil 10.000 gold., spominjajoč se najbrž velikih težav, s katerimi se je imela kot vdova boriti njegova mati.

— **Promocija**. V torek dne 29. oktobra bil je na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava davčni nadzornik v Litiji g. Slavko Krma v n a r. Čestitamo!

— **Poročil** se je včeraj na Dunaju g. prof. Jožef Reisner z gospodično Mimi Ogrinčev. Čestitamo!

— **V Katoliškem domu** so imeli te dni nemško predavanje o južni Afriki in o Burih. Predaval ali bolje rečeno pri digoval je neki misijonar. Če je ta misijonar res kdaj videl južno Afriko, tega ne vemo, in to je tudi težko kontrolirati. V

zadnjih letih so imeli že v raznih krajih predavanja o Afriki in o Burih ljudje, ki so vse svoje znanje o tem narodu in njegovi domovini zajeli iz — knjig in časnikov.

— **Martinov „Jour-fixe“** združenih šentpeterskih podružnic sv. Cirila in Metoda vršil se bode v četrtek dne 7. t. m. v g. Hafnerja restavraciji sv. Petra cesta šte. 47, in ne, kakor je bilo pomotoma naznanjeno, v nedeljo 10. t. m. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta! Odbora vabita k prav obilni udeležbi.

— **Slabi uradni prostori**. Z dežele se nam piše: Poklicani faktorji naj bi se pač že enkrat zbudili in poskrbeli, da bi se dobili prostornejši in zračnejši prostori za uradovanje pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani. Stranke, katere imajo opraviti pri omenjenem uradu in katerih strank ni treba veliko za navedene prostore — stati morajo kakor sardele natlačeno v uradnih sobah, bolje rečeno v beznicah, v katerih še uradniki nimajo dovolj prostora, kaj šele stranke; druge stranke, katere niso pri volji gnjetiti se in sopsti vsakovrstne duhove, pa čakajo po cele ure — kar po zimi ni Bog ve kaka zabava — na hodniku — ter se norčujejo iz prostorov, v katerih se dela vsled pomanjkanja uradništva kakor v »fabriki« ali pa pri čevljarskem mojstru okrog ene mize.

— **Glas iz občinstva**. Piše se nam: Dne 1. t. m. opoldne sem se s svojo hčerjo in nekim gospodom peljal na Gorenjsko. Vzel sem na drž. kolodvoru listek za III. razred. Ko je vlak prišel z južnega kolodvora, je bil III. razred že tako prenapolnjen, da je službujoči uradnik vkazal odpreti vagon II. razreda. Tudi ta je bil popolnoma zaseden, tako da smo bili prisiljeni mi trije in neki drugi gospod z dvema damama vstopiti v sosedni kupe I. razreda. Tu se je konduktar začel prepirati s slednje omenjenim tujim gospodom in je naposled odredil, da moramo na prihodnji postaji vsi izstopiti. Mi smo v resnici v Medvodah vstopili v vagon III. razreda. V Lescach pa smo morali tudi ta vagon zapustiti, ker je vagon na tej postaji ostal. Pri ti priliki smo videli, da sta se dve osebi, ki sta bili na odgonu, peljali lepo in prijetno v lepem kupeju III. razreda, mej tem ko smo mi morali na potu iz Ljubljane do Žerovnice trikrat prestopiti v drug vagon. Kdor vožnjo plača, ima pravico zahtevati, da se mu odkaže sedež in sicer tak sedež, da mora do konca pota na njem ostati. Lani sem na progi Ljubljana-Trbiž večkrat videl, da so morali potniki v III. razredu stati, ker ni bil noben sedež prost, mej tem ko so se tobakarice iz Ljubljane do Št. Vida vozile v I. razredu. Železnica ima od gorenjske proge velikanski dobiček, in je vsled tega tem bolj opravičeno zahtevanje, naj poskrbi zadosti vagonov.

— **Podružnica sv. Cirila in Metoda za Zatičino. Višnjogoro, Št. Vid in Krko** bo zborovala v nedeljo dne 12. novembra t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni gospe Graul v Višnjogori, k obilni udeležbi se vljudno vabi.

— **Iz Cerkljan** se nam piše: Tu pri nas namerava napraviti kapelanček Kos z Jenkotom in njegovimi pristaši blagodejni konsum v kaplaniji. Samo po sebi se ume, da hočejo sezidati potem novo kaplanijo, ker stara bo komaj zadostovala svojim potrebam, kot gostilna in prodajalnica. Bojimo pa se že naprej, da to podjetje ne bo imelo zaželjenega vspeha, ker je imelo slab konec vse, kar je še Jonko začel. Le pogledimo nekoliko v preteklost tega znanega rovatelja po naši občini. Njegov valjni mlin — gotovo je mislil konkurirati z g. Majdičem — je že na pol razdrt in mesto, da bi Jenko z njim lovil groše, lovijo pajki v njem muhe v svoje razprte mreže. Poskusil je pozneje svojo srečo kot grajšček, toda to šmentano veliko denarja stane, a kjer nič ni, še cesar pravico zgubi. Nato ustanovi hranilnico in mlekarino, a oba zavoda ležita že na smrtni postelji in se zvijata v grozljivih bolečinah. No, in sedaj poskuša svojo srečo s konsumom. Hočemo pač videti, kakšno starost učaka ta prepotrebna naprava. Mi ji že sedaj prorokujemo kratko življenje. Toda, bodi si tako ali tako, plačevati bode moral gotovo vse naš dobri kmet, ki bo iz velikih dolgov zabredel v še večje, ako ne izprevidi, kam pes taco moli. Sicer pa

itak pravijo konsumu »prekucno društvo« — beseda, ki gotovo ni brez pomena. Toda, kakor prej tako tudi sedaj previdnost ne bo škodovala. Varujte se toraj, kmetje, Jenkota in njegovih načrtov, ker pozneje bo »grivenga« prepozna. — Več zavednih občanov.

— **Sodnijski sluga — izginil**. Sredi oktobra smo priobčili iz Kočevja nam poslano notico, da je izginil sodni sluga Ivan Zorko. Ta nam sedaj poroča, da smo bili mistificirani, da ni izginil, ampak da je bil bolan in nekaj časa ležal doma, potem pa šel v bolnico v Kandijo.

— **Z zvonika je padel** na vernih duš dan 16letni Avgust Šusteršič v Trnovem na Notranjskem ter obležal z razbito črepinjo.

— **Nova nemško zmaga na Štajerskem**. Slovenci na Štajerskem res lepo napredujejo pod vodstvom prečastite duhovščine. Vsak čas se čuje, da so v kaki občini zmagali Nemci. Zdaj poročajo nemški listi zopet z veliko radostjo, da so zmagali Nemci pri občinskih volitvah v Cerknici pri Mariboru. Izvoljeni so v odbor menda sami pristaši nemške stranke.

— **Samomor**. V Celju je skočil dne 1. t. m. z okna 39letni trgovski popotnik g. Avgust Pogačar, rodom iz Ljubljane, in se je tako poškodoval, da je naslednji dan umrl.

— **Z nožem**. Danes ponoči je v Lattermanovem drevoredu Blumauerjev hlapec Martin Zakošek sunil z nožem v rebra mizarskega pomočnika Tomaža Kavčiča, stanujočega v Gosposkih ulicah št. 9. Kavčič in Zakošek sta bila popred v Šiški v neki gostilni, kjer med njima in njunimi tovariši nastal prepir, ki se je še nadaljeval na poti domov. Konec prepira je bil, da je Zakošek potegnil nož in sunil Kavčiča, kateri je težko ranjen in se nahaja sedaj v bolnici. Martina Zakoška je policija dala pod ključ.

— **Prijet tat**. Včeraj popoldne si je hotel brezposelni delavec Jernej Rak na Starem trgu izpred neke prodajalnice prisvojiti nekaj obleke, pa so ga prijeli in izročili policiji.

— **Tatvina v frančiškanski cerkvi**. Včeraj dopoldne je bila v frančiškanski cerkvi služkinji Karolini Urbančičevi ukradena denarnica, v kateri je imela 10 kron.

— **Mrtvoud** je zadel včeraj zjutraj na frančiškanskem mostu zasebnico Nežo Bolko. Poklicali so zdravnika in jo prepeljali v njeno stauovanje v Wolfvovih ulicah št. 4.

— **S stroja je padel** danes ponoči na Zidanem mostu strojevodja brzo vlaka. Bil je prepeljan v deželno bolnico v Ljubljano.

— **V Ljubljano je skočil** danes zjutraj na Poljanskem nasipu pri bivši cukrarni neki rekrut brambovskega pešpolka.

— **Električni voz** je v soboto popoldne zadel na križpotu Marije Terezije ceste in Dunajske ceste v neki tovorni voz, kateri je bil naložen s praznimi sodi. Nesreča se ni nobena pripetila.

— **Ogenj v Zadvoru**. Na dan Vseh svetih popoldne so v Zadvoru, občina Dobrunje, otroci zanetili ogenj. Štirim posestnikom so pogorela poslopja. Škode je 12.000 kron.

— **Nepreviden kolesar** je v Kolizejskih ulicah podrl na tla šolsko učenko Ivano Stražišerjevo, stanujočo v Krakovskih ulicah št. 1. Deklica se je samo prestrašila in ni bila poškodovana.

— **Izgubljene reči**. Na poti od Laverce do deželnega gledališča je izgubil neki trgovec zlato žensko uro. — Na Tržaški cesti je izgubila prodajalka F. K. zlato verižico z zlatim križcem.

Književnost.

— **„Ljubljanski Zvon“**. Vsebinsko novembrskega zvezka: 1. Oton Zupančič: Sveti trije kralji. Legenda. 2. A. Čehov: Medved. Šaljiva igra. 3. Branko: Še enkrat. Pesem. 4. Dr. A. Musč: Štirostoletnica hrvaškega slovstva. 5. A. Aškerc: Iz popotnega dnevnika. 1. Velikanoč med beneškimi Slovenci. 2. Jutro na lugunah. 3. Noč ob morju. 4. Pred spomenikom Mickiewicza. 5. Ukrajinska step. 6. V cerkvi »spasitelj«. 6. Přemysl

Hájek: Voditelji kitajskega duševnega življenja. (Konec prih.) 7. Ivo Šorli: Kako je mrtev ta jesenski dan. Pesem. 8. V. Bežek: Zaščitnikom Levčega pravopisa vnovič v prevdarek. (Konec prih.) 9. Josip Kostanjevec: Utrinki. 10. Milan Marjanovič: Noviji hrvatski pripovedjači. (Konec prih.) 12. Kazimir Radič: Ciganka. Pesem. 12. V. Bežek: S potovanja v Jen. (Konec prih.) 13. Književne novosti. Dr. Fr. Ilešič: »Matica Srpska« u Novom Sadu. — S. Ružar: Ottáv atlas zeměpisný. Dr. Franjo Bučar: Anton Aškerc: »Slovenska Balader«. 14. Slovensko gledališče. Onegin: A. Drama. — L. Pahor: B. Opera 15. Naše obnebe: Astronomski koledar za mesec november. 16. Splošni pregled. Aškerc: Marko Marulić in štirostoletnica hrvatske književnosti. — K. — Dr. Rudolf Virchow. — † Mihael Balucki. — † Jakob Alešovec. — Nova osemrazredna dekliška ljudska šola. Andrej Gabršček: Prva javna ljudska knjižnica. — Corrigatur.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kamnik 4. novembra. Danes je bilo z veliko večino izvoljeno mestno starešinstvo narodno napredne stranke. Županom je bil izvoljen velezaslužni g. Močnik. Adio žlindra!

Kamnik 4. novembra. Zmagala je zavednost trdna, pod Johannom se bode zemlja udrila.

Kamnik 4. novembra. Jager prijaga, ušel mu je tič, volitev minula, Košir pa ni nič.

Dunaj 4. novembra. V današnji seji poslanske zbornice se nadaljuje razprava o proračunu. Oglašeni so pet govornikov, mej njimi tudi Biankini, ki se bo posebno bavil z zavodom sv. Jeronima in z izgredi v Zadru.

Dunaj 4. novembra. Ministrski predsednik Koerber je imel dve uri trajajočo konferenco z ministrom Rezekom glede krize, Rezek pa s Pacakom. Danes ob dveh popoldne se je sešel ministrski svet na sejo, katere se je udeležil tudi Rezek. Iz čeških političnih krogov se čuje, da je stanje krize nespremenjeno, a da je za jutri pričakovati, da pade odločitev. Iz ogrskih vladnih virov se čuje, da je cesar naročil ministrskemu predsedniku Koerberju, naj poskrbi do cesarjevega povratka na Dunaju, da nastanejo v parlamentu jasne razmere. V katerem smislu se to zgodi, še ni gotovo. Značilno je, da so imeli v Krakovu neki poljski poslanci shod, na katerem je govoril grof Wodzicki v Slovanom neprijaznem smislu in je bila sprejeta Čehe obsojajoča resolucija.

Dunaj 4. novembra. Županu dru. Luegerju je bil danes izročena diploma častnega meščana. V tem diplomu se najbolj povdarjajo Luegerjeve zasluge za ohranitev nemškega značaja dunajskega mesta.

Praga 4. novembra. Češki socialisti so priredili tu shod, na katerem sta Klofač in Choc strastno napadala Mladočehe in izdala parolo, da se mora tudi mej Čehi začeti agitacija za izstop iz katoliške cerkve. Udeležniki shoda so po zborovanju šli k starokatoliški božji službi.

Budimpešta 4. novembra. Na občno presenečenje se je predsednik poslanske zbornice grof Apponyi danes s posebno toplimi besedami spominjal umorjenega Mac Kinleya.

Narodno gospodarstvo.

— **Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani**. Bilančni izkaz za mesec oktober 1901. Aktiva: Gotovina v blagajni 12.452 K 33 h, naloženi denar 432.236 K 79 h, posojila 2.815.035 K 56 h, vrednostne listine 4.000 K, prehodni zneski 719 K 13 h, inventar 917 K 42 h, zaostale obresti od 31. decembra 1900 38.010 K 72 h. Pasiva: Zadržni deleži 23.972 K, rezervni zaklad 55.959 K 80 h, pokojninski zaklad 3.250 K 99 h, hranilne vloge 3.126.134 K 06 h, predplačane obresti od 31. decembra 1900 9.292 K 39 h. Denarni promet 11.087.943 K 19 h. Upravno premoženje 3.305.942 K 95 k.

„Henneberg-svila“

— le pristna, ako se naroča naravnost pri meni —
sa bluze in obleke v črni, beli ali pisani barvi, od
65 kr. do 14 gl. 65 kr. meter. Vsakomur franko
in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorci
se dopošljajo takoj. Dvojna poštnina v Švico.

G. Henneberg (100-13)
Selden-Fabrikant (k. u. k. Hof.), Zürich.

Zagreb, 30. aprila 1901.

Gg. Žnideršič & Valenčič
Ilir. Bistrica
prva kranjska tovarna testenin,

Gospod **J. Weiser** je prejel danes
odposlane makarone ter Vam moramo
izreči (1727-13)

največje priznanje

kajti blago je v istini izvrstno.

Prva
zagrebška agenturna zadruga.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Stev. 21. Dr. pr. 1130.

V torek, 5. novembra 1901.

V civilu.

Gluma v 1 dejanju. Spisal Gustav Kadelburg.
Poslovenila E. N. Režiser Anton Verovšek

Potem prvokrat v sezoni:

Glumači.

(Pagliacci.)

Glasbena drama v 2 dejanjih s prologom. Besedo
in glasho zložil R. Leoncavallo. Kapelnik B. Tomáš.
Režiser J. Noll.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec ob 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bude v četrtek, 8. novembra.
Veseloigra „Klub samcev“, spisal M. Balucki.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 29. oktobra: Avgust Mehle, umir. spre-
vodnik, 65 let, Jenkove ulice št. 3, kap.

Dne 30. oktobra: Marija Kreuzer, posestni-
kova žena, 60 let, Marije Terezije št. 8, Diabetes.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji tlačni tlak 756-0 mm

Nov.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v C.	Vetrovi	Nebo	Mokra- vost v 24 urah
2	9. zvečer	747.5	2.4	sl. svzhod	jasno	0.0 mm.
3	7. zjutraj	746.7	— 1.0	sl. svzh.	oblačno	0.0 mm.
	2. popol.	745.2	6.1	sl. szahod del.	jasno	0.0 mm.
4	9. zvečer	744.9	3.1	sl. szahod del.	oblač.	0.0 mm.
5	7. zjutraj	743.9	— 2.1	sr. svzh.	jasno	0.0 mm.
	2. popol.	742.3	7.0	sr. jr. svzh.	jasno	0.0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 3.0°
in 2.7°, nor-male: 6.9° in 6.6°.

Dunajska borza

dne 4. novembra 1900

Bkupni državni dolg v notah	98.50
Bkupni državni dolg v srebru	98.35
Avstrijska zlata renta	118.65
Avstrijska krona renta 4%	95.50
Ogrska zlata renta 4%	118.55
Ogrska krona renta 4%	93.05
Avstro-ogrsko bančne delnice	1800 —
Kreditne delnice	618 —
London vista	239.05
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.15
20 mark	23.42
50 frankov	19.03
Italijanski bankovci	92.40
Č. kr. cekini	11.31

„Angleško skladišče oblek“

(2387-3)

Ljubljana **vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3** Ljubljana

prodaja že sedaj po
znižanih božičnih cenah.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze milega so-
čutja za časa bolezni, kakor tudi povod-
dom smrti moje iskreno ljubljene soproge,
oziroma matere, gospe

Gabrijele Kutnar roj. Poš

dalje za krasne, darovane vence in častno,
številno spremstvo k zadnjemu počitku
izrekam v svojem, kakor tudi v imenu
svojih otrok: **Ivana, Virgilije** in
Milice, vsem sorodnikom, gg. urad-
nikom, prijateljem in znancem najtop-
lejšo in najprišrčnejšo zahvalo.

Žužemberk, dne 30. oktobra 1901.

(2415) **Ivan Kutnar,**
učitelj.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda
proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in
kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodaj-
alnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Odda se

(2385-3)

trgovina z mešanim blagom

v našem okraju pod dobrimi pogoji.
Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

(1912-18)

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXI. (1901).

Izbaja po 4 1/2 pole obsežen v veliki osmerki
po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji
vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt
leta 2 K 30 h. 51

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.
Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Išče se

malo stanovanje

s sobo in kuhinjo za takoj ali v enem
mesecu. (2403-2)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal
v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je-
zeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez
Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Ma-
rijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago,
(direktni voz I in II. razreda), Lipsko, Dunaj via
Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-
Monakovo direktni vozovi I in II. razreda.) — Proga
v Novo mesto in v Koperje. Osonni vlaki: Ob 7. uri
17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzens-
festa, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni
vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 15 m dopoldne osonni
vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
Marijinih varov, Plzna, Prago, direktni vozovi I in
II. razreda, Budejevice, Solnograda, Linca, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mo-
horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne
osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pon-
tabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Du-
naja, Ljubna, Beljak, Celovca, Pontabla. — Proga
iz Novega mesta in Koperja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj,
ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob
10. uri 5 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru,
poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v
oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m
popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru (1893)

E. SCHMARDA

oblastveno potrjena

potovalna pisarna

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 6 (v Šobrovi hiši).

Izdaja voznih listkov

tu- in inozemskih železnice, in
sicer: listkov za navadne vožnje, za vožnjo
tja in nazaj, za okrožna potovanja, priredi
tudi romarske vlake i. t. d.

Izdaja voznih listkov za vse razrede
v Avstriji konces. (1476-7)

francoskega parobroda „Compagnie Gène-
rale Transatlantique“ v Parizu

katerega parobrodi vozijo naravnost brez
prelaganja iz Havra v New-York.

Stranka brez otrok išče za 1. fe-
bruar 1902 (2413-1)

stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo itd.

Ponudbe naj se pošljejo do 8. no-
vembra t. l. upravništvu »Slov. Nar.«.

Gostilna in prodajalna

na deželi se dá takoj ali pa z
novim letom v najem.

Več pove **Fran Lipah**, posestnik
v Dobrunjah št. 67, pošta Hrušica pri
Ljubljani. (2402-2)

Stranka brez otrok išče s febru-
varjem ali majem 1902

stanovanje.

Isto mora imeti tri sobe, kopalno in
poselsko sobo, kuhinjo, shrambo, klet in
podstrežje. (2354-4)

Ponudbe naj se pošljejo pod **A. B.**
na upravništvo »Slov. Naroda«.

Priznано najboljša

beneška jegulja

se dobiva sveže došla pri tvrdki

Kham & Murnik

trgovina s špecerijami, delikatesami in
vinarna. (2414)

Specijalna trgovina za kavo

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte
priporoča

kavo Santos dobrega ukusa po gl. 1.— kilo

„Nellgherry“ aromatično-
krepkega okusa „140“

„Piraldi“ najfinerega okusa „160“

Poštno poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno špecerijsko blago v najboljši
kakovosti. (12-214)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

V Virantovi hiši na sv. Jakoba trgu

se oddasti

dve veliki kleti.

Tudi se daje k tej hiši pripadajoči

vrt v najem

trgovskemu vrtnarju.

Natančneje se izve pri hišnem
upraviteljstvu. (2384-2)

Preselitev gostilne.

Uljudo naznanjava vsem svojim cenjenim obiskovalcem kakor tudi
spoštovanemu občinstvu, da sva se preselila iz

Drelsetove gostilne v Strelških ulicah

v gostilno „pri Hrvalu“

na Dolenjski cesti št. 5

ter se priporočava v daljno naklonjenost

(2389-3)

Z vsem spoštovanjem

Frančiška in Avgust Pavšek.

Prodajalnica v najem!

Od 1. februarja 1902 naprej odda se v najem v poslopji meščan-
ske imovine v Ljubljani

jedna v Lingarjevih ulicah pritlično ležeča prodajalnica.

Pojasnila daje in ponudbe sprejema mestni gospodarski urad
o navadnih uradnih urah.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 29. oktobra 1901.

(2412)